

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ทักษะชีวิตที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรบนที่สูง
ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นาย พนม จิตนิยม

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ชัย พัฒนพงศา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฤษิน ศรีมงคล	กรรมการ
อาจารย์ ดร. วรทัศน์ อินทร์คัมพร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกรบนที่สูง ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้ การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ระดับการศึกษา ความสามารถในการพูดภาษาไทยกับทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นอยู่ ตลอดจนทดสอบความแตกต่างของทัศนคติต่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นอยู่ระหว่างเพศ การนับถือศาสนา และการมีส่วนร่วมในการปลูกป่า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ทั้งหมด 208 คน ทั้งชายและหญิง จาก 6 หมู่บ้านทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ซึ่งประกอบด้วยเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี ทั้งชายและหญิง และผู้นำครอบครัวที่มีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไปทั้งชายและหญิง การสำรวจข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาประมวลเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน t-test และ F-test

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรกลุ่มที่ศึกษามีอายุเฉลี่ย 27.5 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.1 สมรสแล้ว และเป็นชายร้อยละ 51.9 ไม่ได้รับการศึกษาร้อยละ 51.4 ส่วนใหญ่มีความสามารถใน

การพูดภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 38.0 และส่วนใหญ่ร้อยละ 47.6 นับถือศาสนาพุทธ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรบนที่สูง พบว่ามีทัศนคติที่ดีมากในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้ การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการอนุรักษ์สิ่งสาธารณประโยชน์

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันพบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติในด้านการอนุรักษ์สิ่งสาธารณประโยชน์ ที่ระดับ .05 เพียงประเด็นเดียว แต่ความสามารถในการพูดภาษาไทย และอายุไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมการพัฒนาความเป็นอยู่ในทุกประเด็น ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติบางด้านระหว่างเกษตรกรเพศชายและเพศหญิง พบว่าเพศชายมีทัศนคติดีกว่าเพศหญิง 2 ประเด็น คือด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้และด้านการอนุรักษ์สิ่งสาธารณประโยชน์ ส่วนด้านการพัฒนาอาชีพและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน สำหรับเรื่องการไปและไม่ไปร่วมปลูกป่ากับทัศนคติด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้ พบว่าไม่แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติระหว่างเกษตรกรที่นับถือศาสนา พุทธ คริสต์ และพุทธร่วมกับนับถือผี พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการพัฒนาอาชีพ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าไม้และด้านการอนุรักษ์สิ่งสาธารณประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ให้ความรู้แก่เกษตรกรอยู่เสมอ เพื่อรักษาระดับทัศนคติให้เอื้อต่อการพัฒนา แต่บางประเด็นที่เจ้าหน้าที่ควรมีการรณรงค์เน้นหนักเป็นพิเศษ คือ การรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรม และสุขภาพอนามัยของเกษตรกรบนที่สูง โดยเฉพาะเรื่องการใช้ส้วม ไรคเอดส์ และการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาด

Thesis Title Attitudes towards Livelihood Improvement Activities of Highland Farmers in Chiang Mai and Chiang Rai Provinces

Author Mr. Panom Jitniyom

M.S.(Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof.Dr. Narinchai Patanapongsa	Chairman
Asst. Prof. Katin Srimongkol	Member
Lecturer Dr. Wallratat Intaruccomporn	Member
Asst. Prof. Dusdee Nalampang	Member

Abstract

The objectives of this research were to investigate basic personal characteristics and attitudes of the highland farmers towards livelihood improvement in the following aspects : 1) environment and forest conservation 2) occupation developing 3) quality of life and 4) taking care of public properties. The study also analyze the relationship between age, educational level, ability to speak Thai language and attitudes towards improvement activities, including difference testing of attitudes towards improvement activities between sex, religion and cooperation in villages.

A total of 208 male and female farmers from 6 villages in Chiang Mai and Chiang Rai Provinces were used as sample of the study. They were single people who were 15-25 years old and family leaders who were higher than 26 years old. Statistical techniques used were percentage, mean, standard deviation, weight mean score, Pearson product moment correlation, t-test and F- test.

From the research findings, the highland farmers had average age of 27.5 years old, 59.1 % married, 51.9 % male, 51.4 % did not have formal education. Their ability to speak Thai were mainly (38.0%) at the medium level and 47.6 % were Buddhist. These highland farmers has favorable attitudes towards livelihood improvement activities in the

aspects of environment and forest conservation, occupation developing, quality of life and taking care of public properties.

From hypothesis testing by Pearson product moment correlation, it was found that the educational level was significantly related to attitude towards taking care of public properties at .05 level, but ability to speak Thai and age not related to all issues of attitudes towards livelihood improvement activities.

When comparing certain attitudes of male and female it was found that male has more favorable attitudes towards environment and forestry and taking care of public properties than female. For those who take part in forest planting and not joining their attitudes towards environment and forest conservation were not different. Concerning religious belief the study divided highland people into 3 groups (Buddhist, Christian and superstitious). These three groups are not found different in their attitudes towards environment and forest conservation and taking care of public properties. But attitudes towards occupation developing and quality of life were different.

From the findings the researcher recommended that there is a need to improve the favorable attitudes which assist in development activities. But for some issues especially attitudes towards working as a group and their public health such as using toilet, vaccination for some diseases and HIV/AIDS should be emphasized.